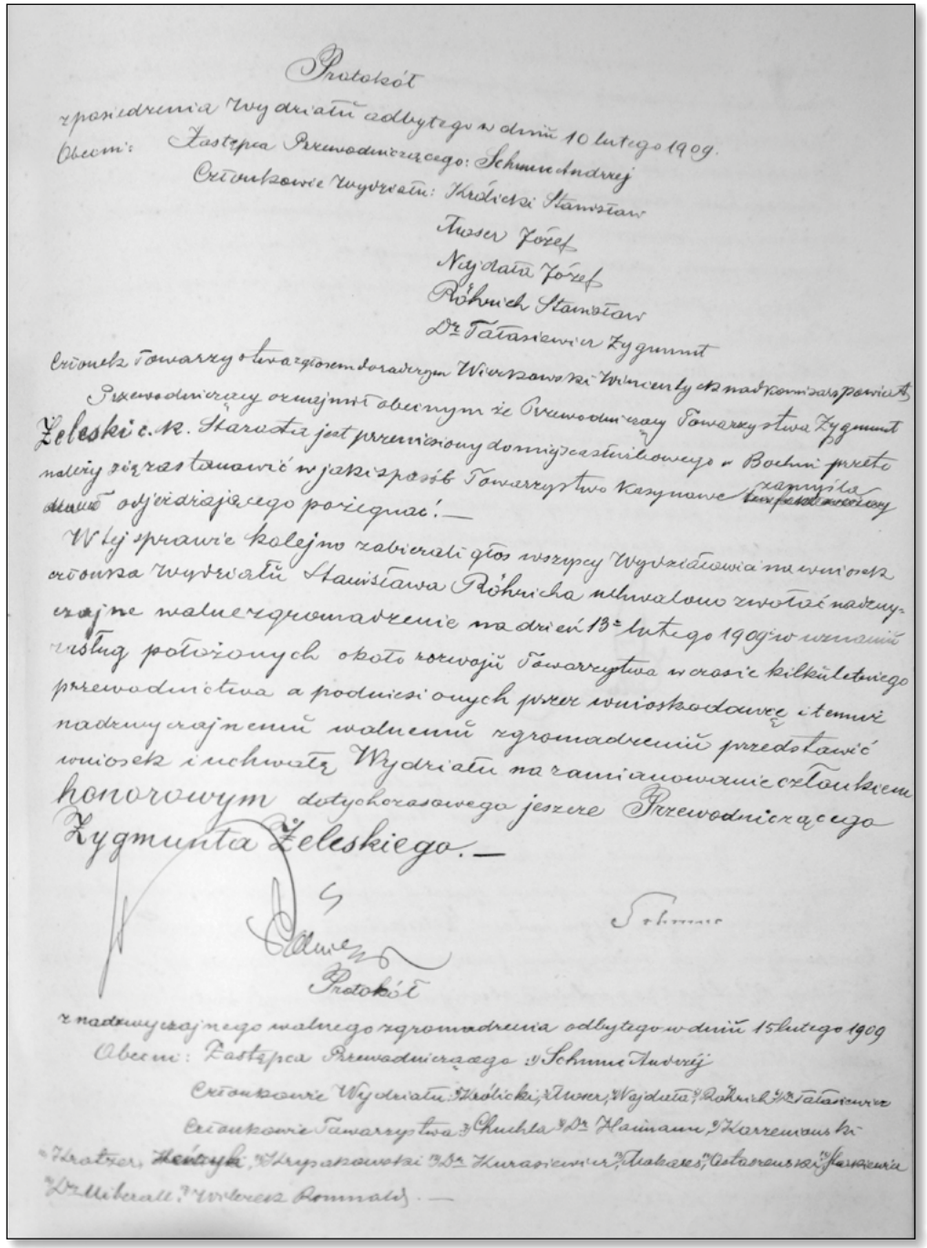

Protokół
z posiedzenia Wydziału odbytego w dniu 10 lutego 1909.
Obecni: Zastępca Przewodniczącego: Schmuc Andrzej
Członkowie Wydziału: Królicki Stanisław
Tusser Józef
Wydrych Józef
Różnicki Stanisław
Dr Tatarkiewicz Zygmunt
Członek Towarzystwa z urzędu Dyrektor Wierzbowski Wincenty
Przewodniczący oznajmił obecnym że Przewodniczący Towarzystwa Zygmunt Żeleski c.k. Starosta jest przeniesiony dominicznie służbowego w Bochni przeto należy zająć się w jaki sposób Towarzystwo Kasynowe uczci odjeżdżającego pożegnać.—
W tej sprawie kolejno zabierali głos wszyscy Wydziałowcy na wniosek członka Wydziału Stanisława Różnickiego jednogłośnie zwołać nadzwyczajne walne zgromadzenie na dzień 15 lutego 1909 w celu położonych około rozwoju Towarzystwa w okresie kilkuletniego przewodnictwa a podniesionych przez wnioskodawcę i temuż nadzwyczajnemu walnemu zgromadzeniu przedstawić wniosek i uchwałę Wydziału na zamianowanie członkiem honorowym dotychczasowego jeszcze Przewodniczącego Zygmunta Żeleskiego.—
Schmuc
Protokół
z nadzwyczajnego walnego zgromadzenia odbytego w dniu 15 lutego 1909
Obecni: Zastępca Przewodniczącego: Schmuc Andrzej
Członkowie Wydziału: Królicki, Tusser, Wydrych, Różnicki, Tatarkiewicz
Członkowie Towarzystwa: Buchla, Dr Hammer, Karpowska
Kratter, Wenzyk, Krzyżanowski, Dr Kurasiewicz, Klakus, Ostrowski, Pawlowicz
Dr Liberall, Wolowicz Romuald.—

Fot. 1. Protokół z posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w dniu 10 lutego 1909 r. (fot. M. Bober)

Monika Bober Strzyżów

Towarzystwo Kasynowe w Strzyżowie w latach 18981927

Wstęp

W zbiorach Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej w Strzyżowie znajdują się protokoły zebrań Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie za lata 18981927. Sprawozdania te zostały napisane czarnym atramentem, pismem na ogół czytelnym, oprawiono je w twarde okładki pokryte płótnem[1]. Działalność Towarzystwa Kasynowego (dalej TK) w Strzyżowie nie była dotąd nawet wzmiankowana w opracowaniach dotyczących Strzyżowa. Nie dostrzeżono tej organizacji w wydawnictwach poświęconych Towarzystwu Gimnastycznemu Sokół [2]. Próżno szukać informacji na ten temat w licznych opracowaniach dotyczących szkolnictwa strzyżowskiego oraz w rozległej literaturze wspomnieniowej. To zdumiewające, że TK zachowało się w pamięci strzyżowian, mimo że jego członkami były czołowe postacie życia społeczno-gospodarczego miasta, zatem jego elita[3]. Ostatnie posiedzenie Wydziału Towarzystwa Kasynowego odbyło się 26 kwietnia 1927 r., dziewięćdziesiąt lat temu.

Protokoły z posiedzeń strzyżowskiego TK dostarczają wielu interesujących informacji na temat życia społecznego Strzyżowa u schyłku XIX w. i pierwszej ćwierci XX w. Zaznaczyć należy, że TK było pierwszą organizacją kultury gromadzącą przedstawicieli strzyżowskiej elity, której rozwój należy łączyć z podniesieniem Strzyżowa do rangi miasta powiatowego w 1896 r. i napływem do miasta urzędników galicyjskich.

Nie znamy daty założenia strzyżowskiego TK. Najstarsze protokoły datowane są na styczeń 1898 r. Z innych źródeł wiadomo, że Towarzystwo działało już w 1894 r., a być może nawet wcześniej, gromadząc rozwijające się środowisko urzędnicze[4].

[1] Zbiory Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej w Strzyżowie, Protokoły zebrań Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie za lata 18981927. Dokument ten przekazał Kazimierz Fąfara ze Strzyżowa w 2013 r.

[2] Z. Leśniak, *Kartki z dziejów Towarzystwa Gimnastycznego Sokół w Strzyżowie 1896–1939*, Strzyżów 1990.

[3] S. Wnęk, *Elita strzyżowska od schyłku XIX do połowy XX wieku*, Strzyżowski Rocznik Muzealny 2016, t. 2, s. 189235.

[4] *Słownik teatrów niezawodowych*, t. 2: *Galicja do 1918 roku*, red. E. Orzechowski, Wrocław 1992, s. 122.

Organizacja

Na posiedzeniu w dniu 6 stycznia 1898 r. w lokalu kasynowym Wydział TK uchwalił, że zebrania towarzyskie mają na celu rozbudzenie życia towarzyskiego w Strzyżowie oraz że mogą w nich uczestniczyć także osoby nienależące do TK. Ustalono, że zebrania roczne odbywać się będą w odstępach dwutygodniowych, w soboty. Pierwsze spotkanie Wydziału Kasynowego zorganizowano 15 stycznia 1898 r. o ósmej wieczorem, pobierając po 50 centów opłaty od osoby. Posiedzenia Wydziału Kasynowego odbywały się 20. dnia każdego miesiąca. Członkom Towarzystwa Kasynowego wystawiano karty uczestnictwa, informacje o osobach rezygnujących z członkostwa podawano do wiadomości publicznej. Członkowie wpłacali na rzecz stowarzyszenia miesięczną składkę, której wysokość ulegała zmianie. W okresie galicyjskim członkowie składali się po 3 korony.

Przez blisko cztery lata przypadające na I wojnę światową (19141918) TK nie działało. Dopiero u schyłku wojny, w lutym 1918 r., zorganizowano walne zebranie celem wybrania nowych władz i podjęcia próby reorganizacji, ale nieskutecznie. Działalności towarzyskiej nie sprzyjały także pierwsze lata powojenne (tabela 1).

Tabela 1. Posiedzenia Wydziału Towarzystwo Kasynowe w Strzyżowie w latach 18981927

Rok	Data dzienna	Rok	Data dzienna
1898	6 I, 18 I, 24 I, 7 II	1913	27 IX, 21 XII
1899	24 I, 30 III, 14 IV, 14 VI, 16 X	1914	30 III
1900	3 I, 11 I, 26 II, 2 IV, 7 IV, 10 XI, 21 XII	1915	Brak protokołów
1901	5 I, 11 I, 13 I, 4 II, 2 III	1916	Brak protokołów
1902	11 I, 5 II	1917	Brak protokołów
1903	30 I, 28 II, 29 VIII, 1 X	1918	3 II
1904	21 I, 28 I, 11 IV, 30 V	1919	Brak protokołów
1905	6 I, 1 IV, 6 VII, 30 VII, 31 VIII, 17 XI, 29 XII	1920	Brak protokołów
1906	18 I, 21 I, 21 III,13 X	1921	Brak protokołów
1907	9 I, 26 I, 27 IV, 27 VI, 24 VIII, 28 VIII, 19 XI, 28 XII	1922	8 XI, 11 XI, 20 XI, 7 XII, 20 XII
1908	16 I, 24 III, 28 III, 20 VIII, 21 XII, 30 XII	1923	12 II, 16 X
1909	5 I, 29 I, 10 II, 1 III, 27 III, 31 III, 17 VI, 9 VII	1924	12 I, 29 I, 8 II, 10 VI, 21 IX, 14 XII
1910	14 I, 4 III, 30 VI, 29 VII, 13 VIII	1925	25 I, 29 I, 4 II, 19 II, 10 III, 15 III, 8 IV, 22 IV, 2 V, 24 V, 2 VI, 21 VI, 26 X, 12 XI, 15 XI, 19 XII
1911	3 II, 16 X	1926	3 I, 17 I, 23 II, 18 II, 29 III, 17 IV, 2 V, 24 V, 26 V, 29 V, 16 VI, 4 VII, 17 VII, 24 VII, 14 VIII, 23 X, 6 XI, 10 XII
1912		1927	3 I, 30 I, 13 II, 28 II, 6 III, 26 IV

Protokoły TK informują o częstych zmianach zarządu. Wydaje się, że należy to przypisywać towarzyskiemu charakterowi tej organizacji w której funkcje te pełniono bezpłatnie. Pierwszym przewodniczącym był Michał Bocheński, o którym niewiele wiadomo. Jego następcą był Ignacy de Rusiłło Wołkowicki, właściciel strzyżowskiego obszaru dworskiego, znany działacz społeczny. Wieloletnim zaangażowaniem wykazywał się Andrzej Szmuc, kierownik szkoły ludowej w Strzyżowie, który z przerwami przez 13 lat pełnił obowiązki przewodniczącego Towarzystwa. W lutym 1904 r. kolejnym przewodniczącym wybrano Mikołaja Pokińskiego, starostę strzyżowskiego, który dopiero 21 stycznia 1904 r. został członkiem tej organizacji. Pełnił tę funkcję co najmniej do marca 1905 r. W lipcu 1905 r. Aleksander Dydyński, ziemianin z Godowej i dotychczasowy przewodniczący, z powodu zmiany miejsca zamieszkania złożył urząd na rzecz zastępcy Andrzeja Szmuca. Zygmunt Żeleski, starosta strzyżowski, przewodniczył Towarzystwu w latach 19051909. W tych latach protokoły sporządzano wyjątkowo starannie. W lutym 1909 r. został przeniesiony do Bochni, złożył więc rezygnację z pełnionej funkcji. W uznaniu zasług dla TK 2 marca 1909 r. mianowano go członkiem honorowym[5]. W latach 19101913 organizacją kierował Stanisław Tyszkowski c.k. starszy komisarz powiatowy i kierownik starostwa, od 1914 r. starosta strzyżowski, przyjęty w poczet członków TK 1 marca 1909 r. Protokół z ostatniego walnego zebrania Towarzystwa Kasynowego przed wybuchem I wojny światowej datowany jest na dzień 30 marca 1914 r. Na tym zebraniu wybrano zarząd Towarzystwa Kasynowego. Przewodniczącym został Andrzej Szmuc, zastępcą Ignacy Wołkowicki; członkami Wydziału: Andrzej Nawrocki, Józef Najdała, Henryk Krysakowski, Filip Cichocki, dr Biliński, Jan Antoni Danielski, Stefan Bujniewicz. Komisję rewizyjną tworzyli: dr Kazimierz Jarecki, Karanowski, Wyżykowski[6]. Kolejne zebranie członków TK odbyło się 3 lutego 1918 r., także pod przewodnictwem Andrzeja Szmuca. Wybrano nowe władze, powierzając kierownictwo Ignacemu Wołkowickiemu, a funkcję zastępcy Karolowi Kramarczykowi, dyrektorowi strzyżowskiego gimnazjum.

[5] Protokół z posiedzenia Wydziału odbytego w dniu 10 lutego 1909 r.

[6] Protokół z dorocznego Walnego Zgromadzenia członków Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie odbytego dnia 30 marca 1914.

Członkami Wydziału zostali: Emil Gajewski, Józef Iranek, Franciszek Jarecki, Kazimierz Jarecki, Tadeusz Sroczyński, Tadeusz Wójcikiewicz i Tadeusz Zieliński. W skład komisji rewizyjnej weszli: Stefan Bujniewicz, Józef Najdała, Andrzej Szmuc[7]. W okresie międzywojennym funkcję przewodniczących sprawowali m.in. Henryk Krysakowski, nauczyciel zwieloletnim stażem, następnie inspektor szkolny. Ostatnim przewodniczącym TK był Ludwik Lipiński, starosta strzyżowski, któremu 26 kwietnia 1927 r. zorganizowano wieczór pożegnalny w budynku Sokoła [8] (tabela 2).

Tabela 2. Przewodniczący Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w latach 18981927

Imię i nazwisko	Czas sprawowania funkcji	Imię i nazwisko	Czas sprawowania funkcji
Michał Bocheński	1898	Stanisław Tyszkowski	19101913
Ignacy Wołkowicki	18991901	Andrzej Szmuc	19141918
Andrzej Szmuc	19011904	Ignacy Wołkowicki	1918?
Mikołaj Pokiński	19041905	Henryk Krysakowski	19221925
Stanisław Dydyński	1905	Stanisław Szyszko	1925
Zygmunt Żeleski	29 VII 19051909	Ludwik Lipiński	19251927
Andrzej Szmuc	19091910		

Przewodniczącego wspierał jego zastępca. Funkcję tę pełnili m.in. Karol Müller-Bójsławski, Władysław Sudyka i Andrzej Szmuc. Pierwszym sekretarzem TK był nieznany bliżej urzędnik Karchezy, który w 1898 r. wyjechał ze Strzyżowa, zarządzono więc wybory i obowiązki te powierzono Franciszkowi Ostaszewskiemu (zmarł w 1911 r.). Funkcję tę pełnili także: Tomasz Łopucki, Kazimierz Wiśniowski, Józef Zwiercan, Lubelski, Dymitraszek. Członkami Wydziału byli m.in.: ksiądz Stanisław Jarko, Józef Kozik, Franciszek Ostaszewski, Jan Pullman (zmarły 26 października 1898 r.), Andrzej Pitera, dr Stanisław Zabierzowski, Mieczysław Różański. Z czasem odnotowano obecność skarbnika. W 1925 r. funkcje te pełnili Stanisław Szyszko i Józef Gorczyca. Gospodarzami obiektu byli: Stanisław Röhrich, Franciszek Ostaszewski, dr Józef Kurasiewicz, Edward Merklinger, Adolf Nagawiecki, Stanisław Libucha, Michał Pajor. Adolf Nagawiecki zrezygnował z członkostwa w pracach Wydziału na znak protestu (1925 r.) po tym, jak zorganizowano w sali kasynowej wieczór absolwentów strzyżowskiego gimnazjum wbrew jego decyzji jako gospodarza.

[7] Protokół z dorocznego Walnego Zgromadzenia członków Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie odbytego dnia 3 lutego 1918.

[8] Protokół Wydziału Kasyna z dnia 26 IV1927.

Struktura społeczna członków

W sprawozdaniach Towarzystwa Kasynowego znajdujemy informacje na temat liczebności tej organizacji. Na początku 1907 r. członkami Towarzystwa było 38 osób, jednak w ciągu roku z organizacji wystąpiło sześć osób. 7 września 1913 r. dr Józef Patryn przesłał pismo informujące władze Towarzystwa Kasynowego o rezygnacji z członkostwa w nim. Według danych z 1914 r. Towarzystwo liczyło 46 członków. Zestawiając nazwiska występujące w protokołach TK w latach 18981927, wynika, że w działalność tej organizacji zaangażowanych było 165 osób (tabela 3).

Tabela 3. Członkowie Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w latach 18981927

Imię i nazwisko	Imię i nazwisko	Imię i nazwisko	Imię i nazwisko
Babiński	Karchezy	Adolf Nagawiecki	Julian Szpunar
ks. Franciszek Bardzik, dyrektor gimnazjum	Alfred Kaszowski	ks. Michał Nowakowski, wikariusz strzyżowski	Andrzej Szmuc, kierownik szkoły ludowej
Marianna Bauda	Jan Kaszowski	Andrzej Nawrocki	Stanisław Szyszko
Aleksander Bilut	Paweł Kinda, naczelnik stacji kolejowej	Leopold Ochwat	Jan Schmunz
Michał Bocheński	Kazimierz Kolski	Franciszek Ostaszewski	Mieczysław Sygnarski, nauczyciel
Borowczyk	Wincenty Konieczkowski	Franciszek Paczosa, dyrektor gimnazjum	Kazimierz Ślusarczyk
Stefan Bujniewicz	Marian Koper, nauczyciel gimnazjalny	Michał Pajor	Józef Świątecki
Henryk Bukowski	Alfred Korzeniowski	dr Józef Patryn, lekarz	dr Zygmunt Tałasiewicz, prawnik
Filip Cichocki, prawnik	Józef Kozik	Rudolf Pawikowski	dr Samuel Taub, lekarz
Hipolit Cieśmirski, urzędnik pocztowy	Karol Kramarczyk, dyrektor gimnazjum	Petka	Tucka
Oktaw Chmielowski	Emil Kratzer	Antoni Pilch	Truszkiewicz
August Christ	Stanisław Królicki	Roman Pietrzycki	Władysław Turschmidt
Józef Chuchla	Bronisława Krupska	Andrzej Pitera, nauczyciel	dr Kazimierz Tyszka, prawnik

Jan Czarkiewicz	Henryk Krysakowski, inspektor szkolny	Wojciech Pitera, nauczyciel	Stanisław Tyszkowski
Zdzisław Daniec, prawnik	dr Erazm Krzyszkowski	Mikołaj Pokiński, starosta	dr Jakub Ȕberall, adwokat
Jan Antoni Danielski, nauczyciel	Karol Krzywka	Mikołaj Postępski	dr Antoni Biliński
Zygmunt Dembowski	Łukasz Kulczycki	Kazimierz Potoczny	Andrzej Warchoł
Stanisław Dydyński, ziemianin	dr Józef Kurasiewicz	Hugo Preinl, naczelnik stacji kolejowej we Frysztaku	dr Gabriel Wasserman, adwokat
Józef Dymitraszek	Michał Kuciński	Bolesław Prysak, nauczyciel	W. Wiczkowski
Alfred Dworski	ks. Stanisław Kwieciński, proboszcz strzyżowski	Julian Przestrzelski	Roman Wilczek, koncypient
Józef Fic	Rudolf Lenhart	Jan Pullman, urzędnik	Władysław Wietrzny
dr Joachim Frankel, prawnik	Tomasz Lepucki	Kazimierz Richter	Kazimierz Wiśniowski, urzędnik
Roman Frankiewicz	Stanisław Leśniak, prawnik		Stanisław Wojnas
Emil Gajewski	Stanisław Libucha	Mieczysław Różański	Ignacy Wołkowicki, ziemianin
Edward Gałuszka	Ludwik Lipiński, starosta strzyżowski	Stefan Różecki, koncypista c.k. Namiestnictwa	Tadeusz Wójcikiewicz
Stanisław Garduła	dr Natan Lipner, prawnik	Stanisław Röhrich	Henryk Wnęk
Józef Gołowski, pracownik kolejowy	dr Irena Lipska, nauczycielka	Kazimierz Rosental	Michał Wrona, urzędnik
Józef Gorczyca	Marian Lubelski	Kazimierz Rudolf	Edward Wyżykowski, przedsiębiorca
Władysław Górski, kolejmistrz w Strzyżowie	Stanisław Lubelski	Wiktor Saloni	Józef Wyżykowski
Bronisław Guzek	Alfred Machnicki	Juliusz Salwach	Michał Zając

dr Antoni Haiman, prawnik	Władysław Makares	Roman Siciński, geometra	Wilhelm Zajączkowski, farmaceuta
Bazyli Halski, urzędnik	ks. Mamok	Janina Sroczyńska	dr Roman Zarytkiewicz, prawnik
Ludwik Hock, naczelnik stacji kolejowej	Władysław Malanek	Tadeusz Sroczyński, lekarz weterynarii	ks. Franciszek Ziemba, proboszcz w Połomi
dr Michał Hołda, prawnik	Edward Merklinger, nauczyciel	Józefat Starkiewicz	Tadeusz Zieliński
dr Władysław Hołubowicz	Włodzimierz Metyk	dr Henryk Schmutz, prawnik	Józef Zwiercan, nauczyciel
Józef Iranek	Józef Moser	Roman Sroczyński	Stanisław Żeleski, urzędnik
Jacewicz	Józef Najdała	Kazimierz Styczyński	Zygmunt Żeleski, starosta
Józef Janaś	Franciszek Najsarek	dr Michał Stec, prawnik	Bolesław Żółkiewicz, praktykant podatkowy
dr Kazimierz Jarecki, prawnik	dr Stanisław Nowak	Stanisław Stopa	Stefan Janusz
Stefan Janko	Stefan Janusz, zarządca dóbr w Czudcu	Julian Struziński	Tadeusz Sowicki, kandydat notarialny
ks. Stanisław Jurek	Ludwik Kallans	Władysław Sudyka	ks. Andrzej Gorczyca
Walerian Karasiński		Suski	Robert Leuhard

Źródło: *Księga jubileuszowa 100-lecia Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Strzyżowie* Strzyżów 2012, s. 48.

W większości członkowie TK stanowili elitę miasta[9]. Funkcję przewodniczących pełniło trzech urzędujących starostów strzyżowskich Mikołaj Pokiński, Zygmunt Żeleski i Ludwik Lipiński, którzy odgrywali czołową rolę w życiu społecznym mia sta[10]. Rozbudowane było środowisko prawnicze, do którego należeli pracownicy Sądu

[9] J. Hoff, *Elity i ich rola w życiu małego miasta galicyjskiego* [w:] *Miasteczko i okolica od średniowiecza do współczesności*, red. J. Hoff, Kolbuszowa 2006, s. 238247.
[10] J. Mierzwa, *Starosta powiatowy jako przywódca elit lokalnych w II Rzeczypospolitej* [w:] *Regionalne elity polityczne w II i III Rzeczypospolitej*, red. M. Dajnowicz, Białystok 2012, s. 83100.

Powiatowego oraz przedstawiciele wolnych zawodów: adwokaci i notariusze, ponadto administracja miejska i kolejowa[11]. Wielu nauczycieli strzyżowskiego gimnazjum oraz szkoły ludowej i powszechnej także angażowało się w prace TK.

Jako członkowie zamiejscowi do TK zostali przyjęci: Józef Świątecki, ksiądz Franciszek Ziemba, proboszcz w Połomi, Roman Siciński, geometra z Rzeszowa, Hugo Preinl, naczelnik stacji kolejowej we Frysztaku, oraz Stefan Janusz, zarządca dóbr w Czudcu.

Lokal

W protokołach TK stałym punktem w dyskusji były kwestie dotyczące dzierżawy lokalu i podejmowane starania wyposażenia go w niezbędne sprzęty i urządzenia. Strzyżowskie TK borykało się z problemami lokalowymi przez wiele lat, podobnie jak większość tego rodzaju organizacji choćby w Rzeszowie, gdzie pół wieku wcześniej podjęto starania w celu zintegrowania elity miasta, zakładając towarzystwo urzędnicze, później nazwane kasynowym[12].

W latach 18981910 TK wynajmowało lokale w nieistniejącej dziś kamienicy Jana Pałysa położonej w pobliżu kościoła. W 1898 r. uchwalono, aby Pałys wypowiedział mieszkanie w suterenach trzem młodym ludziom, których zachowanie narusza porządek publiczny, a także aby nakazał malarzowi pomalowanie ubikacji. Ponieważ obok piwnicy kasynowej znajdowała się piekarnia, władze Towarzystwa narzekały, że nie można w tych warunkach przechowywać piwa i wina, które podawano do posiłku. Zaproponowano piekarzowi dzierżawiącemu sąsiednie pomieszczenie znalezienie innego miejsca.

TK poszukiwało innego lokalu. W lipcu 1904 r. zarząd podjął rozmowy z Mojżeszem Diamandem w sprawie wynajęcia w jego domu lokalu na potrzeby Towarzystwa. Kwestia ta była omawiana 30 lipca 1904 r. w czasie nadzwyczajnego walnego zgromadzenia. Z protokołu dowiadujemy się, że Diamand zaproponował wynajęcie lokalu o wymiarach 12 x 7 metrów oraz dwa pokoje z przeznaczeniem na kuchnię, licząc 480 koron rocznego czynszu, oraz wymagając zapewnienia, że lokal będzie użytkowany przez co najmniej 5 lat. Diamand prace adaptacyjne, które zobowiązał się wykonać, oszacował na 200 koron. W kontrakcie zawarto klauzulę, że jeśli w tym czasie Towarzystwo zostanie rozwiązane, Diamand nie może ubiegać się o zaległe wynagrodzenie[13]. Do porozumienia jednak nie doszło. Nową umowę najmu lokalu zawarto

[11] *Spis urzędników i funkcjonariuszów niższych władz administracji ogólnej województwa lwowskiego według stanu z dnia 31 grudnia 1930*, Lwów 1931, s. 100.
[12] J. Hoff, *Towarzystwo Kasynowe* [w:] *Encyklopedia Rzeszowa*, red. J. Basta, G. Zamoyski, Rzeszów 2011, s. 200.
[13] Protokół Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia członków Towarzystwa Kasynowego odbytego dnia 30 lipca 1904 r.

z Janem Pałysem w lipcu 1905 r.; obowiązywała ona od 1 listopada 1905 do 31 października 1906 r. W kontrakcie ustalono kwotę najmu na 540 koron rocznie. W tej kwocie Towarzystwo dysponowało parterem kamienicy. W lutym 1905 r. Aleksander Dydyński, przewodniczący, polecił Michałowi Pajorowi i Stanisławowi Röhrichowi, aby porozumieli się z Salomeą Wyżykowską w sprawie wynajęcia na cele Towarzystwa pomieszczenia w kamienicy położonej w Rynku[14]. Na kolejnym posiedzeniu Wydziału powróciła kwestia lokalu. Z relacji członków TK wynika, że prowadzono rozmowy z dotychczasowym dzierżawcą lokalu Pałysem, na którym starano się wymóc poszerzenie lokalu o sień, położenie posadzki parkietowej, poprawę ubikacji oraz rozbudowę zaplecza kuchennego. Pojawiały się wnioski, aby zaadaptować dolne pomieszczenia domu Jana Pałysa z przeznaczeniem na kuchnię, to jednak wymagałoby zamontowania windy podającej posiłki[15]. Zygmunt Tałasiewicz zgłosił wniosek (20 sierpnia 1908 r.), aby zdecydowano się kupić lokal od Pałysa w dogodnych ratach[16]. Latem 1910 r. Roman Wilczek zgłosił wniosek, aby siedzibę Towarzystwa przenieść do powstającego gmachu strzyżowskiego Sokoła, począwszy od 19 listopada 1910 r. i czynszem w wysokości 44 koron miesięcznie. Wniosek ten zyskał powszechną akceptację jako najbardziej racjonalny. Przygotowano także wypowiedzenie umowy wynajmu lokalu z Janem Pałysem z dniem 1 sierpnia 1910 r. z trzymiesięcznym wypowiedzeniem[17]. Przeprowadzka TK do gmachu Sokoła rozwiązała kwestie lokalowe, ale nie ustały spory odnośnie wysokości czynszu. W lutym 1925 r. władze Towarzystwa upoważniły dra Romana Zarytkiewicza do rozpoczęcia rozmów z władzami Sokoła celem najmu pomieszczenia służącego jako kancelaria oraz spowodowanie, aby dzierżawioną salę dzielić z Sokołem [18]. Na początku maja 1925 r. w siedzibie TK doszło do spotkania z prezesem Sokoła w sprawie ustaleń związanych z dzierżawą pomieszczeń. Omówieniu warunków wynajmu lokali w budynku Sokoła poświęcono kilka kolejnych zebrań.

Często w protokołach pojawia się nazwisko Katarzyny Wnękowej, kucharki kasynowej, kobiety niewątpliwie zaradnej, nawet przedsiębiorczej. Wnękowa była właścicielką jednego z kilku w mieście domów zajezdnych[19]. Dysponowała więc nie tylko pomieszczeniami do wynajęcia, ale także oferowała posiłki. Od 1898 r. do około 1914 r.

[14] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 15 lutego 1905 r.
[15] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 6 lipca 1905 r.
[16] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 20 sierpnia 1908 r.
[17] Protokół z Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia Członków Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie z dnia 30 lipca 1910 r.
[18] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 8 lutego 1925 r.
[19] *Skorowidz przemysłowo-handlowy Galicyi*, wyd. 2, Lwów 1912, s. 94.

dostarczała posiłki (obiady i kolacje) dla członków Towarzystwa za kwotę 50 złotych reńskich rocznie. Piwo podawano tylko osobom, które stołowały się u niej. Polecono jej, aby pilnowała lokalu oraz zakazano podejmowania gości i korzystania z prasy prenumerowanej przez TK (30 września 1899 r.). Tego dnia na wniosek Oktawa Chmielowskiego na drzwiach lokalu Towarzystwa zamieszczono napisy *Wstęp do lokalu kasynowego obcym wzbroniony* oraz *Psów wprowadzać nie wolno*[20]. W 1899 r. Chmielowski zgłosił wniosek (przyjęty jednomyślnie), że podawane w kasynie wino nie spełnia wymagań dla tego alkoholu i należy je sprzedawać po obniżonej cenie (15 centów za litr) jako ocet.

Posiedzenie Wydziału w dniu 30 września 1899 r. dotyczyło nieudostępniania lokalu osobom postronnym. Polecono gospodarzowi Stanisławowi Röhrichowi, aby pouczył Wnękową o obowiązującym zakazie, jak również o tym, aby z prasy znajdującej się w lokalu korzystali wyłącznie członkowie TK. Odnotowano także wniosek Röhricha, aby każdy członek Towarzystwa wprowadzający gościa do lokalu kasynowego wpisywał tę informację do książki życzeń i zażaleń. Gospodarz był odpowiedzialny za to, aby od gościa pobrać stosowną opłatę m.in. za pożyczone karty do gry. Röhrich złożył wniosek, aby wypożyczyć Towarzystwu Gimnastycznemu Sokół w Strzyżowie scenę, jednak pod warunkiem że oni zadbają o jej wystrój i montaż wraz z zapewnieniem, że zwrócą ją w nienaruszonym stanie. Zwracając scenę, okazało się, że dwie deski są połamane i niezdatne do użycia, jedna złamana w dwóch miejscach, materia na niej podarta, na dwu innych ramkach materia zwalana na czerwono i podziurawiona W zaistniałej sytuacji TK zwróciło się do Sokoła aby naprawiono powstałe szkody.

21 sierpnia 1910 r. młodzież strzyżowska zwróciła się do TK z prośbą o udostępnienie sali teatralnej na przedstawienie amatorskie. Dochód z tego przedstawienia miał zasilić budowę gmachu Sokoła Nowy i funkcjonalny budynek strzyżowskiego Sokoła już w 1912 r., a więc na początku działalności, gwarantował znaczne dochody właśnie z wynajmu sali i rozmaitych czynszów, w tym z wynajmu pomieszczeń[21].

W lutym 1925 r. Władysław Fąfara złożył pismo z prośbą o przyjęcie go na etat stróża w TK, ale odmówiono mu z uwagi na szczupłe fundusze, a ponadto Sokół, gdzie mieściła się ta organizacja, zatrudniał już na tym stanowisku Mikołaja Dudę.

Działalność

W lokalu TK mieściła się czytelnia gazet. Towarzystwo prenumerowało prasę polską i wiedeńskie tytuły dla członków. Na przykład w 1898 r. Józef Najdała i Karchezy

[20] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 30 września 1899 r.
[21] A. Mirkiewicz, *Okręg rzeszowski Towarzystwa Gimnastycznego Sokół (18951939)*, Rzeszów 2016, s. 224.

prenumerowali Tagblatt, zaś Andrzej Szmuc Ruch Katolicki i Tygodnik Ilustrowany. W gronie prenumeratorów byli m.in. Aleksander Dydyński prenumerujący Czas, pismo krakowskich konserwatystów, Józef Kozik zamawiał Reformę i Głos Narodu, Franciszek Ostaszewski Dziennik Polski O sprowadzenie do Strzyżowa pisma satyrycznego Diabeł zabiegał Stanisław Królicki. Zwrócono uwagę na trudności w dystrybucji wśród członków Towarzystwa prenumerowanej prasy. Dzienniki można było zabierać do domu następnego dnia po opublikowaniu, natomiast czasopisma dopiero po nadejściu nowego numeru. Prenumeratorów prasy w 1914 r. w strzyżowskim TK przedstawiono w tabeli 4.

Tabela 4. Członkowie Towarzystwa Kasynowego prenumerujący prasę w 1914 r.

Lp.	Imię i nazwisko	Tytuł prasowy	Roczny koszt prenumeraty
1.	Tadeusz Sroczyński	Czas	10 koron
2.	Krzanowski	Nowości Ilustrowane	7 koron
3.	Stefan Bujniewicz	Tygodnik Ilustrowany	18 koron
4.	Ignacy Wołkowicki	Świat	17 koron
5.	Andrzej Nawrocki	Neues Wiener Journal	12 koron
6.	Jan Antoni Danielski	Ziemia	9 koron

W poszukiwaniu dodatkowych źródeł dochodu Hipolit Cieśmirski zgłosił wniosek, aby część lokalu wynająć na urząd pocztowy. Wniosek przyjęto, ustalając miesięczny czynsz na 30 koron[22]. W 1910 r. adwokat strzyżowski dr Henryk Schmutz wynajmował lokal za 11 koron miesięcznie w pomieszczeniach TK.

W lokalu znajdował się także pokój do gier np. bilard, karty oraz sala teatralna, która służyła także jako miejsce spotkań o charakterze towarzyskim, zwykle w soboty. Popularnością wśród mieszkańców cieszyła się kręgielnia. W 1898 r. na wniosek Józefa Chuchli podjęto starania, aby Towarzystwo porozumiało się ze znanym strzyżowskim przedsiębiorcą Wyżykowskim celem poddzierżawienia kręgielni.

Organizowano zabawy i wieczorki z tańcami, a w okresie karnawałowym bale. W środowisku męskim organizowano tzw. śledzia kasynowego na zakończenie karnawału (12 lutego 1923 r.). Organizowano odczyty, pogadanki. Członkowie Towarzystwa brali aktywny udział w organizacji uroczystości o charakterze narodowym. W 1894 r. Strzyżów uczestniczył w setnej rocznicy insurekcji kościuszkowskiej. W dniach 1011 kwietnia 1894 r. rozdawano okolicznościowe broszury oraz tworzono tzw. żywe obra-

[22] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie z dnia 13 sierpnia 1910 r.

zy[23]. W 1895 r. zorganizowano w lokalu kasynowym wieczornicę poświęconą poezji Adama Mickiewicza. Towarzystwo włączyło się również w obchody setnej rocznicy urodzin wieszcza (1898 r.) i złożenia szczątków na Wawelu[24].

W listopadzie 1905 r. TK wspólnie z Towarzystwem Gimnastycznym Sokół zorganizowało Wieczór listopadowy w kolejną rocznicę wybuchu powstania listopadowego. Na wniosek Zygmunta Żeleskiego podjęto starania nawiązania bliższej współpracy ze strzyżowskim Sokołem w zakresie organizacji uroczystości o charakterze narodowym[25].

TK organizowało amatorskie przedstawienia teatralne. 26 stycznia 1895 r. członkowie TK wystawili dwa przedstawienia pt. *Mąż od biedy* i *Błażek opętany*, które należały do repertuaru teatrów amatorskich[26]. Na posiedzeniu Wydziału (7 marca 1898 r.) Michał Bocheński zgłosił wniosek, aby nabyć przybory od komitetu organizacyjnego uroczystości związanych z setną rocznicą urodzin Adama Mickiewicza, które w Galicji miały szczególnie uroczysty charakter. W grudniu 1898 r. zorganizowano Wieczór Mickiewicza z okazji setnej rocznicy urodzin wieszcza. Wybrane utwory Mickiewicza recytował Gutwin, nauczyciel z Lutczy. Salę kasynową wynajmowano na przedstawienie teatralne. W 1909 r. dyskutowano kwestię zamontowania ruchomej sceny w kasynie.

Pracowano nad zmianą repertuaru teatralnego. W tym celu członkowie Wydziału przeglądali sztuki, które można by wystawić w sali kasynowej. Na wniosek Stanisława Szyszko utworzono kółko dramatyczne. 18 lipca 1925 r. rozpoczęto przygotowania do wystawienia sztuki *Ciotka Karola* T. Braudona w reżyserii Józefa Chmiela i Andrzeja Pitery. W czasie przedstawienia postanowiono urządzić bufet, aby zwiększyć dochody z tego przedsięwzięcia[27]. W 1926 r. zaplanowano wystawienie sztuki Adama Grzymały-Siedleckiego *Sublokator* w reżyserii Edwarda Krzywki, bibliotekarza. Nieoczekiwanie dwóch aktorów odmówiło gry w tym spektaklu, polecono więc reżyserowi porozumienie się z nimi.

W 1898 r. urządzenie majówek dla członków Towarzystwa powierzono dr. Erazmowi Krzyszkowskiemu, Franciszkowi Ostaszewskiemu i Stanisławowi Röhrichowi. 29 grudnia 1900 r. zorganizowano spotkanie towarzyskie członków TK wraz z rodzi

[23] P. Sierżęga, *Lwów i prowincja galicyjska wobec setnej rocznicy Insurekcji Kościuszkowskiej (1894 r.)* [w:] *Studia i materiały z dziejów społecznych Polski południowo-wschodniej*, t. 1, red. Z. Budzyński, Rzeszów 2003, s. 52.

[24] E. Bielecki, *Kult Mickiewicza w Rzeszowie* Rocznik Województwa Rzeszowskiego 1958, t. 1, z. 2, s. 6776.

[25] Protokół z posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie odbytego w dniu 17 listopada 1905.

[26] *Słownik teatrów niezawodowych*, s. 122.

[27] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie z dnia 21 czerwca 1925 r.

nami o 8 wieczorem w lokalu Towarzystwa. Ustalono, że opłata wyniosła po koronie od osoby, także z prawem wprowadzania gości. W styczniu 1901 r. uchwalono zorganizowanie zabawy karnawałowej z udziałem członków i ich rodzin oraz osób niebędących członkami wywodzących się z inteligencji w Strzyżowie. W 1908 r. Zygmunt Tałasiewicz zgłosił wniosek, aby zorganizować dwa wieczorki taneczne i stworzyć szerszy komitet zabawowy i zaprosić do tego: Stanisława Dydyńskiego, Mieczysława Holcera, Henryka Krysakowskiego, Władysława Maneresa, Leopolda Ochwata i innych.

Na początku lat 20. XX w. poszukiwano możliwości zakupu odpowiedniego odbiornika radiowego. W tym celu przedstawiciele Towarzystwa wyjeżdżali do Jasła, Krakowa i Rzeszowa. Wiosną 1925 r. na zaproszenie Towarzystwa przyjechał do Strzyżowa przedstawiciel krakowskiej firmy Radioświat Emil Faust. Przywiódł i zaprezentował radioodbiornik Marconiego. Uchwalono zakup odbiornika za 1500 zł. Na tę wysoką kwotę złożyły się następujące składowe: radioodbiornik 790 zł; dwie serie cewek 70; regulator 22; 4 lampki 60; akumulator 140; bateria anodowa 18; sznury 12; 20 par słuchawek 440; woltomierz 25; koszty założenia i materiału anteny 106. Tę znaczną kwotę zapłacono w ratach. Pierwsza rata w wysokości 500 zł gotówką, reszta w ratach w ciągu dziewięciu miesięcy. Faust zażądał podpisania przez Towarzystwo weksli na kwotę 1000 zł[28]. Na kolejnym posiedzeniu omawiana była ta kwestia. Zwrócono wówczas uwagę na niebezpieczeństwo takiego zabezpieczenia i ryzyko finansowe w razie niespłacenia długu w terminie. Zaplanowano więc zabawę taneczną (6 czerwca 1925 r.) z wykorzystaniem radioodbiornika, przy obsłudze którego rozpisano dyżury. Zatrudniono kursora, płacąc mu 10% od utargu, w zamian za kontrolowanie wchodzących gości. Tak znaczny wydatek spowodował, że z opóźnieniem zdecydowano się na zakup mebli i wykonanie prac tapicerskich[29]. Niebawem okazało się, że nie ma zainteresowania zabawą, więc ją odwołano. W 1926 r. wróciła kwestia długu za radioodbiornik, ponieważ Emil Faust domagał się zapłaty w kwocie 628 zł. W tej sprawie reprezentował go rzeszowski mecenas Mieczysław Liwo[30]. Brakującą kwotę (230 zł) częściowo pokryto ze środków własnych. Zarząd próbował pożyczyć gotówkę na spłatę długu w strzyżowskiej Kasie Stefczyka, lecz bezskutecznie. Odmówiono pożyczki z uwagi na trudną kondycję finansową organizacji. W tej sytuacji Ludwik Lipiński zaproponował składkę wśród mieszkańców Strzyżowa, argumentując,

[28] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 8 kwietnia 1925 r.

[29] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 22 kwietnia 1925 r.

[30] Józef Liwo (18851939), absolwent Wydziału Prawa na Uniwersytecie Jagiellońskim, doktor nauk prawnych (1914). Sędzia wojskowy w stopniu majora. W 1923 r. otworzył kancelarię adwokacką w Rzeszowie. Czołowa postać rzeszowskiego życia politycznego. Członek wielu organizacji rzeszowskich m.in. Towarzystwa Kasynowego.

że z radioodbiornika korzystali wszyscy. W ten sposób zebrano 100 zł. Pozostałą kwotę zebrano drogą pożyczek i roszczenia Fausta zostały zaspokojone[31].

W maju 1925 r. obniżono ceny biletów na organizowane przez Towarzystwo wieczorki taneczne. I tak wynosiły one: dla strzyżowskich mieszczan 80 groszy, dla członków Towarzystwa i ich rodzin 60 groszy; dla członków Towarzystwa, któ rzy wykupili udziały od 30 do 40 groszy; młodzież szkolna 40 groszy. Obniżka wy nikała z niskiej frekwencji oraz, zdaniem mieszkańców, zbyt wysokich cen biletów[32]. Podejmowano próby zasilenia kasy Towarzystwa, organizując jesienią 1925 r. zabawę towarzyską członków wspólnie z zabawą ogólną.

Wniosek Franciszka Ostaszewskiego i Wilhelma Zajączkowskiego z 1898 r. do tyczył organizacji wycieczek dla członków Towarzystwa i ich rodzin w zbliżającej się porze letniej.

Biblioteka kasynowa

Dla członków i gości dostępna była biblioteka kasynowa. 1 marca 1900 r. uchwalono, że wypożyczanie książek będzie możliwe w niedzielę od 10 do 11 rano. Na posiedzeniu Wydziału w dniu 28 stycznia 1904 r. funkcję bibliotekarza powierzono Juliuszowi Salwachowi[33]. Zgłoszono wniosek, aby nawiązać współpracę w Towarzy stwem Pszczoły celem wypożyczania książek z biblioteki z ich zbiorów za opłatą, dla wyłącznego użytku członków TK. W czasie wojny biblioteka została zniszczona. Do jej uruchomienia przystąpiono w listopadzie 1922 r. Dochód z zabawy sylwestrowej prze - znaczono na założenie biblioteki[34]. Niektórzy członkowie Towarzystwa przekazywali na rzecz biblioteki pieniądze, inni przekazywali książki. Najhojniejszymi darczyńcami byli Karol i Maria Kramarczykowie, którzy przekazali bibliotece kasynowej 13 ksią żek (tabela 5). W 1925 r. bibliotekarzem wybrano Edwarda Merklingera, w 1926 r. obowiązki te pełnili kolejno Edward Gałuszka, Józef Dymitraszek i Edward Krzywka. Biblioteka kasynowa mieściła się w szafie razem z dokumentami TK.

[31] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 4 lipca 1926 r.
[32] Protokół posiedzenia Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie w dniu 2 maja 1925 r.
[33] Protokół z dnia 28 stycznia 1904 r.
[34] Zebranie zwyczajne Wydziału dnia 20 grudnia 1922 r.

Tabela 5. Ofiarodawcy książek i wolnych datków na rzecz biblioteki kasynowej w 1922 r.

Imię i nazwisko	Imię i nazwisko	Imię i nazwisko	Imię i nazwisko
dr Antoni Biliński 2	Holcerowa 6	Merklingerowie 1	Karol Tabeau
Rościsław Biliński	dr Michał Hołda	Peszkowscy 1	Waleria Tucka
Władysław Borowczyk	Irena Klockowa 2	Konstanty Pragłowski	Malwina Wiberalowa
Izydor Buła	Marian Koper 2	Walentyna Bańska	Wirscy 6
dr Józef Chmiel	Karol i Maria Kramarczykowie 13	Aleksandra Poturalska	ks. Józef Wojtusiewicz
Filip Cichocki	Krupska	Bolesław Prysak	Stefania Wyżykowska
Władysław Drogoń	Krysakowscy 5	dr Samuel Samueli 3	dr Stanisław Zabierzewski 4
Józef Dymitraszek 1	Michał Kazalski	Sroczyńscy 6	dr Roman Zarytkiewicz
dr Teofil Drwal	Wiktor Lesiewicz	Eugeniusz Stoeger	Józef Zwiercan 3
dr Joachim Frenkel 2	Irena Lipska-1	Tadeusz Stanek	Frankiewicz
Józef Fic 1	Stanisław Lubelski 2	Tadeusz Świętoń 1	
Karol Fekerpataky	Stanisław Lenart	Franciszek Strzępek	
Edward Gałuszka	Adolf Manheim	Stanisław Szyszko	

Źródło: Zebranie zwyczajne Wydziału Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie dnia 20 grudnia 1922 r.

Zebrano w ten sposób 55 książek i pieniądze, które przeznaczono na ich zakup. Dla porównania biblioteka w strzyżowskim Sokole w 1912 r. liczyła 444 tomy. W or - ganizację biblioteki w strzyżowskiej sokolni zaangażował się dr Władysław Hołubo wicz, członek TK, oprawiając własnym kosztem 35 tomów[35].

Zakończenie

Protokoły TK w Strzyżowie za lata 18981927 dostarczają nieznanych dotąd in formacji na temat organizacji skupiającej mieszczan strzyżowskich u schyłku XIX i w pierwszej ćwierci XX w. Szczególnie cenne wydają się zestawienia osób zaangażo wanych w działalność Towarzystwa Kasynowego, gromadzące przedstawicieli strzy żowskiej elity. Za sprawą tych dokumentów poznajemy organizację życia towarzyskie - go Strzyżowa i jego atmosferę.

[35] A. Mirkiewicz, *Okręg rzeszowski*, s. 196.

Bibliografia

Zbiory Muzeum Samorządowego Ziemi Strzyżowskiej w Strzyżowie
Protokoły zebrań Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie za lata 18981927

Opracowania

Bielecki E.,
1958 *Kult Mickiewicza w Rzeszowie* Rocznik Województwa Rzeszowskiego, t. 1, z. 2, s. 6776.

Hoff J.,
2006 *Elity i ich rola w życiu małego miasta galicyjskiego* [w:] *Miasteczko i okolica od średniowiecza do współczesności*, red. J. Hoff, Kolbuszowa, s. 238247.

2011 *Towarzystwo Kasynowe* [w:] *Encyklopedia Rzeszowa*, red. J. Basta, G. Zamoyski, Rzeszów.

Księga jubileuszowa 100-lecia Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącego w Strzyżowie, Strzyżów 2012.

Leśniak Z.,
1990 *Kartki z dziejów Towarzystwa Gimnastycznego Sokół w Strzyżowie 18961939* Strzyżów.

Mirkiewicz A.,
2016 *Okręg rzeszowski Towarzystwa Gimnastycznego Sokół (18951939)*, Rzeszów.

Mierzwa J.,
2012 *Starosta powiatowy jako przywódca elit lokalnych w II Rzeczypospolitej* [w:] *Regionalne elity polityczne w II i III Rzeczypospolitej*, red. M. Dajnowicz, Białystok.

Sierżęga P.,
2003 *Lwów i prowincja galicyjska wobec setnej rocznicy Insurekcji Kościuszkowskiej (1894 r.)* [w:] *Studia i materiały z dziejów społecznych Polski południowo-wschodniej* 1, red. Z. Budzyński, Rzeszów, s. 2256.

Skorowidz przemysłowo-handlowy Galicyi, wyd. 2, Lwów 1912.

Słownik teatrów niezawodowych, t. 2: *Galicja do 1918 roku*, red. E. Orzechowski, Wrocław 1992.

Spis urzędników i funkcjonariuszów niższych władz administracji ogólnej województwa lwowskiego według stanu z dnia 31 grudnia 1930, Lwów 1931.

Wnęk S.,
2016 *Elita strzyżowska od schyłku XIX do połowy XX wieku*, Strzyżowski Rocznik Muzealny, t. 2, s. 189234.

*Casino Society in Strzyż*ów *in 1898-1927*

The minutes of meetings held by the Casino Society in Strzyżów in 1898-1927, in the holdings of the Museum of the Strzyżów Region were used by the author to present the operation of this organization. This was an association of Strzyżów intelligentsia mainly officials of the local administration.

Key words: administration, intelligentsia, community activity

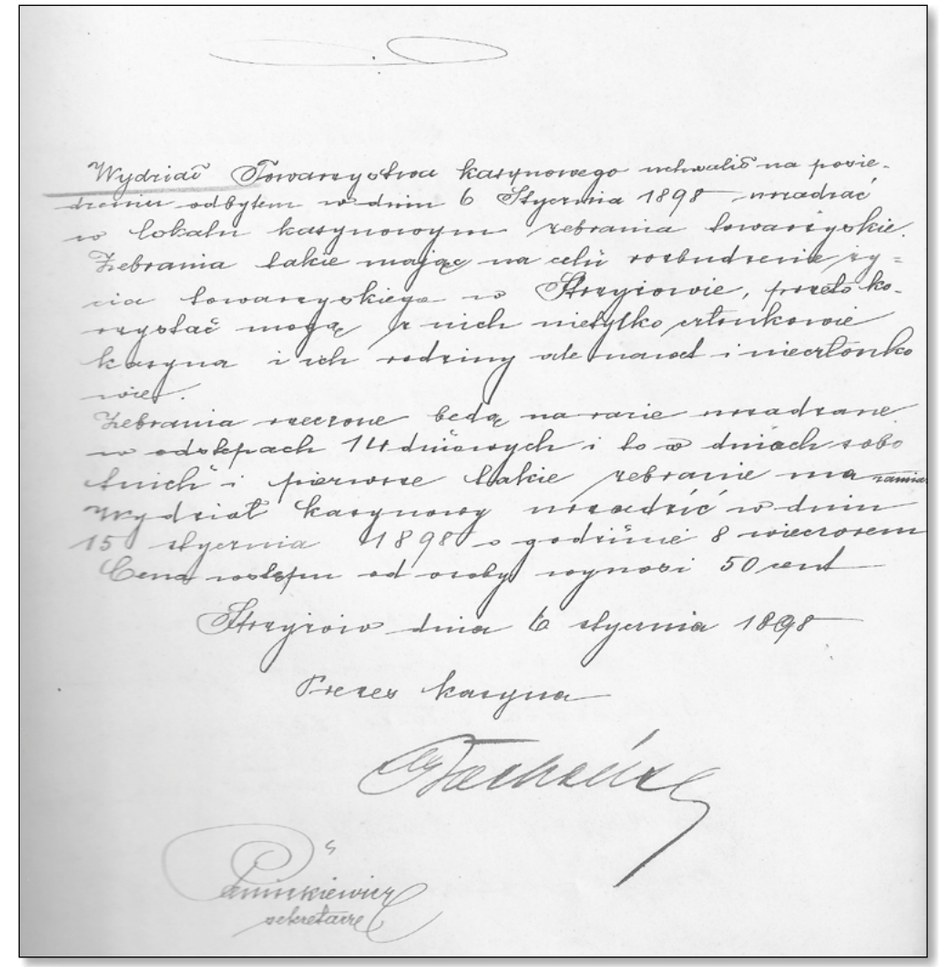

Fot. 2. Karta tytułowa z Księgi Protokołów Towarzystwa Kasynowego w Strzyżowie z 1898 r. (fot. M. Bober)

Fot. 3. Pracownicy Sądu Grodzkiego w Strzyżowie, 1924 r. I rząd siedzą od lewej: Henryk Szczepański, Stanisław Leśniak, Józef Lenkiewicz, Filip Cichocki, Zdzisław Daniec, Stanisław Książek; II rząd od lewej: NN, NN, Karol Gąsior, Tadeusz Kaszowski, Mieczysław Karol; III rząd od lewej NN, NN, Michał Kawa, Stanisław Kruczek, NN. Fot. S. Patryn (fot. z archiwum Z. Leśniaka)

Fot. 4. Siedzą od lewej: Mojżesz Kanner, Józef Chuchla, Jan Pokiński, Roman Wyżykowski, Adam Szmuc, A. Korpanty, Stanisław Röhrich. Stoją od lewej: Naftali Adest, Stanisław Ostaszewski, J. Michoń, Wilhelm Zajączkowski, Władysław Postępski, Wojciech Malanek, Jakub Diamand. Górny rząd, stoją od lewej: A. Rogaliński, Dawid Berglas, Izaak Reiher, P. Urbanik, Berek Nachemie, P. Górski (fot. z archiwum Z. Leśniaka)